

זמני כניסת ויציאת השבת

ירושלים	4:59	6:10	מוצ"ש ר"ת
בני ברק	5:15	6:12	
חיפה	5:05	6:12	
באר שבע	5:14	6:12	
ניו יורק	6:29	7:28	
לונדון	6:24	7:41	

שבת

עלון שבועי להנחלת נועם כבוד השבת וקדושתה

שבת חול המועד

תשומת לב

בימים אלו כבר מרגישים את קיצורו של היום, בכך שהלילה מקדים כל יום לרדת על היקום, וממילא אף ביום שישי הימים נעשים קצרים יותר ויותר, ובכל שבוע השבת נכנסת מוקדם יותר מהשבוע הקודם.

במיוחד בארץ ישראל שכבר הוחל בהנהגת שעון חורף, דבר המקצר למעשה את יום השישי בשעה נוספת, כך שאם לפני שבועיים קיבלנו שבת באיזור השעה 6:30, הרי שהשבת כבר נקבל אותה באיזור השעה 5:15.

דבר זה מחייב לתכנן מראש את סדר היום של יום שישי, כדי שלא להתפס ברגעים האחרונים שלפני כניסת השבת, בלתי מוכנים ובלתי מאורגנים.

בברכת מועדים לשמחה חגים וזמנים לששון לכל בית ישראל.

ענין כה נעלה וחשוב כמו השמחה היתירה של חיבוב המצוה בחצר בית המקדש על ידי הצדיקים והחסידים, אין מה לחשוש בה ממכשול, וכי בזמן כה מיוחד יכולים להכשל בחילול שבת וחג?

והתשובה היא כן! גם כשבן אדם נמצא בפסגות הגבוהות, ברוח הקודש, בחצר בית המקדש, בשמחה יתירה לפני ה', עדיין יכול הוא להכשל אף בחילול שבת!! נכון הוא, בדרך כלל יודעים אנו כי אין שבות במקדש, חז"ל לא גזרו את גזירותיהם על הכהנים העובדים בבית המקדש. ובכל זאת כאן כן גזרו, ואסרו לנגן בחילול ובכל כלי שיר.

רבתינו הראשונים כבר עומדים על כך למה כאן כן חששו וגזרו, ומבארים כי כיון שהנגינה בכלי שיר אינה חובה, אלא רק ענין נעלה ונשגב, כאן כן גזרו וחששו.

וגם מכך יכולים אנו ללמוד ולהסיק, כי שום ענין, נעלה ככל שיהיה, אל לו לבוא בחשבון עם אפשרות הכי רחוקה של חילול שבת חס וחלילה.

נתרגם את הדברים למעשה: אדם שלא סיים את ההכנות לשבת מבעוד מועד, נזכר לפתע קרוב לכניסת השבת שעדיין הוא לא טבל במקוה לכבוד השבת, והוא רץ לבית הטבילה להתרחץ ולטבול כראוי כדת וכדין.

מבלי משים עלול הוא להכשל עם כניסת השבת ברחיצה במים חמים האסורה בשבת, בסחיטה ובמלאכות נוספות. והרי שום ענין, גבוה ונעלה ככל שיהיה לא שוה את החשש הרחוק של חילול שבת. זה גם סיבה לסיים את ההכנות לשבת מוקדם יותר.

טוב מכל העולמות, בכל זאת אנו מנועים מלגעת בלולב בשבת. וכל כך למה? כי אולי מישוהו ייכשל בחילול שבת בדרך לנטילת הלולב. ועוד נקודה מעניינת דומה:

כל אחד יודע ומכיר את אימרות חז"ל על עוצמתם וגדולתם של מעמדי שמחת בית השואבה שנחוגו בעזרה ובחצר העזרה שבבית המקדש, עד כדי כך שהשם 'בית השואבה' מסמל על שאיבת רוח הקודש ששאבו משמחה זו.

בשמחה זו השתתפו רבבות בני ירושלים ועולי הרגל ששהו בה בימי החג, ומידי לילה חגגו בשמחת קדושה מיוחדת, בליווי כלי שיר רבים מספור, כשהשמחה כולה מנוצחת על ידי גדולי הדור שפיוזו וריקדו בטבורה של השמחה הגדולה.

בכך קיימו הלכה למעשה את דברי הכתוב "ושמחתם לפני ה' אלוהיכם שבעת ימים".

ובכל זאת, בלילה אחד או בשתי לילות במהלך החג, לא חגגו את השמחה הגדולה והמיוחדת הזו. לא בליל יום טוב, ולא בליל שבת.

וכך למה? כי אסור לנגן בחילול ובכל כלי שיר לא בשבת ולא ביום טוב.

מלאכה נעשית בזה? לא. מה כן? חז"ל גזרו על כך, כדי שלא יבואו להכשל בתיקון כלי שיר ובחילול שבת ויום טוב.

ולכן, אין שאיבת רוח הקודש, אין מראים את חיבוב המצוה של השמחה בחג הסוכות בלילות שבת ויום טוב. למה? כי אפשר להכשל בלא משים בחילול שבת. ללמדנו הוא בא, כי מערכת השיקולים האמיתית של חז"ל הקדושים, אינה נמדדת במערך השיקולים שלנו.

אנחנו היינו חושבים לתומנו, כי

שבוע בדיוק יחלוף מיום הכפורים שחל בשבת האחרונה, כאשר ניכנס לשבת חול המועד, ושוב נקרא בקריאת התורה על שלוש עשרה מדות הרחמים אותם אמרנו וחזרנו ואמרנו במהלך יום הכפורים שעבר.

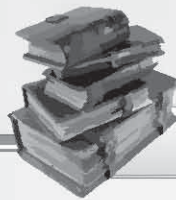
בשם החידושי הרי"ם מגור אומרים, כי הסיבה לכך שקוראים בשבת חול המועד את הקריאה הזו של שלוש עשרה מדות הרחמים, הוא עקב העובדה ששבת חול המועד היא עת רצון בתוך עת רצון, ובה חוזרים ומתעוררים ומאירים מדות הרחמים של הקדוש ברוך הוא על עם ישראל.

אנחנו נמצאים בתוך מין אורה של הילוך בגן עדן עלי אדמות, זוהי התחושה המלווה כל אדם בחודש תשרי. מוקפים במצוות וברגשות הלב של קירבת אלוהים, עוברים מחדר לחדר בתוך הגן עדן הנהדר הזה. חג רודף חג, אבל השבת לעולם נשארת שבת. שבוע אחרי שבוע, במחזוריות קבועה, השבת נשארת שבת.

רק שלעתים השבת הזו מתווספת לה עוד משהו, ואז מתחילים להרגיש את הייחודיות של השבת. כזו היא ההרגשה בשבת חול המועד.

אם כל שבת הוא מעין עולם הבא, הרי ששבת חול המועד הוא עולם הבא בתוך עולם הבא.

* בימים אלו, ימי החג, יכולים אנו להתבונן ולהבין עוד יותר את משמעות קדושת השבת. שהרי את הלולב אותו נוטלים אנו כל יום בחבה יתירה ובעבודת קודש נשגבה, בשבת הוא מוקצה! וזאת על אף שלא עושים בנטילת לולב שום איסור בשבת, והרי עבודת הקודש של הנענועים בלולב משפיעה כל

פניני הלכה

שאלה: היכן ראוי להדליק נרות שבת וחג בחג הסוכות ובשבת חול המועד?

תשובה: לפני כל תשובה, חובה להדגיש, כי מידי שנה בשנה, מתרחשים ל"ע אסונות או כמעט אסונות רח"ל, בשל הנחת נרות בצורה מסוכנת בתוך הסוכה, והמירא סכנתא מאיסורא, ואף במקום שאין זה חשש סכנה, יש בכך חשש איבוד ממוון רב וגרימות נזק שכולו מוטל באחריות המדליק את הנר.

מעיקר הדין, צריכים להדליק נרות שבת וחג במקום שאוכלים בו את הסעודות, ולכן היה מן הראוי להדליק נרות שבת וחג בסוכות בתוך הסוכה שהוא חדר האכילה.

אולם, כיון שבתוך הסוכה ישנם חומרי בעירה רבים, ואם אין הנר מונח במקום מוגן כראוי, מכוסה ומצופה עם מקום יציאת אויר קל שלא יתחמם יתר על המדה, הרי שהדבר מסוכן ועלול לגרום לשריפות, ואין זה דרך דירה בבית במשך השנה כולה, כך שהדבר מעמיד בספק גם את קיום מצוות סוכה באופן זה שדואגים כל הזמן שלא ידלק שום דבר מחמת הנרות.

לכן, אם יש מקום מתוך הבית שיש לו חלון הפונה לסוכה, ידליקו במקום זה. ואם לא, ידליקו את הנרות בתוך הבית, ובשעת הברכה יכוונו אף על הדלקת אויר החשמל שבסוכה שגם בזה מקיימים את המצוה.

יצוין, כי חובה גמורה להדליק אור גם בבית, מלבד האור שבסוכה, וזאת כדי ששאר בני הבית הפטורים מהסוכה ומשתמשים בבית, יוכלו להשתמש בבית בעונג שבת וחג כראוי.

מקורות לעיון: גמרא סוכה כט, א; טור ושולחן ערוך תרל"ט, א; שולחן ערוך הרב שם, ג ומשנה ברורה שם, ח.

לשון חכמים

וקראת לשבת עונג זו שבת בראשית, ולקדוש ה' מכובד זה יום הכפורים, וכבדתו זה יום טוב, מעשות דרכיך זה חולו של מועד. ויקרא רבה פרשת בהר לד, טז

מועדי ה' צריכין קידוש בית דין, שבת בראשית אינה צריכה קידוש בית דין, סלקא דעתך אמינא הואיל וכתיבי גבי מועדות, תיבעי קידוש בית דין כמועדות, קא משמע לן. **בבא בתרא קכ"א, א**

שבת בראשית אינה צריכה קידוש - כעין שמקדשין המועדות על ידי קידוש ראשי חדשים, אין מקדשין אחד בשבת להיות שביעי שלו שבת, אלא לעולם יום שביעי שבת הוא בלא קידוש בית דין, ונפקא ליה מדכתיב מועדי ה' יתירא דמצי למיכתב אלה אשר תקראו אותם מקראי קדש. **שבת בראשית קרי לשבת משום דכל מועדות נמי כתיב בהו שבת שבתון הלכך קרי ליה שבת בראשית שמקודשת ובאה מששת ימי בראשית, דבשבת ראשונה כתיב בו ויכולו ויקדש אותו. רשב"ם שם**

אמרת השבת

בנוסח הברכה של תפילת החג, כאשר חל בשבת נוהגים להוסיף את המילה "באהבה" לפני המילים "מקרא קודש זכר ליציאת מצרים".

מה פשר הוספה זו?

מבאר **הלבוש** (סימן תפ"ז), כי מה שאומרים בהתחלת נוסח הברכה "ותתן לנו ה' אלוקינו באהבה מועדים לשמחה חגים וזמנים לששון", הרי זה מתייחס לעצם קבלת המועד, שאותו קיבלו עם ישראל באהבה. אך לעומת זאת כאשר ציווה הקדוש ברוך הוא על פרטי ההלכות המלוות כל חג וחג, נבהלו ישראל מריבוי הפרטים שעליהם לשמור, ולכן הוצרך הקדוש ברוך הוא לכפות עליהם הר כניגית במעמד הר סיני, ונמצא כי קבלת הפרטים של החג לא היה מתוך אהבה גמורה.

לעומת זאת את השבת קיבלו ישראל כבר במרה עוד בטרם מעמד הר סיני, כך שאת השבת קיבלו באהבה גמורה, ולכן חוזרים ומדגישים "באהבה מקרא קודש".

הוסיף וביאר **הבנין שלמה** כי את מצוות שמחת החג, אכן קיבלו ישראל באהבה, ולכן בתחילת הברכה מזכירים שה' נתן את המועדים לשמחה, ואת זה קיבלו באהבה. אך את הענין השני של החג, שצריכים לקראו מקרא קודש לה', זה כבר היה בפחות אהבה, לכן אין חוזרים ומזכירים שוב "באהבה" לפני שאומרים "מקרא קודש".

לא כך היה לגבי השבת, שאף את מקרא הקודש שבו קיבלו עם ישראל באהבה גמורה. לכן בשבת חוזרים ומזכירים "באהבה מקרא קודש".

פרשת השבת

שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וַיְהִי הַשְּׁבִיעִי תַּשְׁבֹּת בְּחַרְיֵשׁ וּבְקִצְרֵי תַּשְׁבֹּת:

(קריאת היום לשבת חוה"מ שמונת לד, כא)

הזכיר השבת באמצע הרגלים, כי סמך אותו לחג המצות ולקדוש הבכורות, בעבור שכולם זכר למעשה בראשית, כי ביציאת מצרים אות ומופת בו, כאשר פירשתי בעשרת הדברות (שמונת כ, ב). ועוד, כי הכתוב אמר שיש גם בשבת זכר ליציאת מצרים, כמו שאמר בעשרת הדברות האחרונות (דברים ה, טו) וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויוציאך ה' אלקיך משם על כן צוך ה' אלקיך לעשות את יום השבת. **רמב"ן שם**

בדרשות **התם סופר** הוסיף נופך על דברי הרמב"ן, וביאר כי הטעם שנכתב ציווי זה על שמירת השבת בתוך הציווי על פרשת המועדות, זאת לפי שהיה עולה על הדעת, שכיון שעניינם של המועדות הוא לזכר יציאת מצרים, ועושים מעשה בפסח ובסוכות לזכר יציאת מצרים, אם כן בשבוע זה אין צריכים לשמור את השבת, מאחר שכל השבוע עושים מעשה בפועל לזכור את יציאת מצרים, על ידי המצה ועל ידי הסוכה. לפיכך הזהיר הכתוב, גם בתוך הפסח, גם בתוך הסוכות, על השבת צריכים לשמור. וטעם הדבר כי השבת מעיד על חידוש העולם, ויציאת מצרים הוא אות על השבת, כיון שהעדויות על בריאת העולם באה לנו על ידי שראינו את יציאת מצרים שהקדוש ברוך הוא שולט בטבע כרצונו.

לאור זה הסביר החתם סופר, מדוע קוראים לעולם קריאה זו בשבת חול המועד, כיון שבפרשה זו נאמרה השבת בין הרגלים, ללמדנו על חשיבות שמירת השבת גם בתוך הרגלים.

מעשה לשבת

הבית והאתרוג

כעבור שבועות ספורים הביא הסוחר את האתרוג עמו, ממש הדר שבהדר, עין לא ראתה.

הסבא שב למעונו השכור בשמחה עצומה, ובידו האוצר הגדול, אותו הטמין היטב במקום שמור כדי שיישאר בהדרו עד לחג הקרב ובא.

עד מהרה יצא הקול בין בני העיירה, כי ברשות הזקן אתרוג הדר שכזה שעדיין לא ראו מעולם, והכל נפנו ובאו לקיתנו הצר כדי לחזות באתרוג המדובר.

הסבתא הוציאה את האתרוג מהקופסה, והראתה אותו לעיני השוכני הקהל, שהפכו את האתרוג מכל צדדיו ולא גמרו עליו את ההלל.

לפתע, נפל האתרוג מידי האוחז בו, והפיטם נשבר. האתרוג נפסל.

הסבתא נפלה ארצה מתעלפת. כשהתאוששה מעלפונה, רצתה להודיע לסבא על האסון הגדול שקרה, אך לא ידעה כיצד לספר לו על כך שלא יקבל התקף לב מרוב צער.

אט אט החלה הסבתא לגולל עם הסבא שיחה על קבלת דין שמים באבהו, והסבא החל לשאול איזה אסון אירע? כלום לאחד הבנים או הנכדים אירע משהו?

או אז פרצה הסבתא בבכי, וסיפרה כי האתרוג עליו עמל הוא כל ימיו, ועליו מכרו את ביתם, נפל ונפסל. כששמע הסבא את שאירע, קם ואמר: כשאיין, פטורים.

ואז הוסיף ואמר:

אותו רבונו של עולם שציוה ליטול אתרוג, ציוה גם שאסור לכעוס.

סיימה האשה את סיפוריה לפני הרב מבריסק ואמרה: אותו בית שמכרו סבי וסבתני לקניית האתרוג, מצוי בקירבת מקום מגורי בשאוול, כל יום כשאני רואה את הבית אני מביטה בו ונוכרת בסיפור הנפלא העומד מאחוריו, וזה מחיה אותי, ואיני יכולה לוותר על הנאה זו.

את הסיפור הזה סיפר הרב מבריסק, וסיים כי אחרי ששמע את סיפור המעשה מאותה אשה, כמובן שלא יכול היה עוד להפציר בה לעזוב את שאוול ולעבור לבריסק.

נראה היה לו שיש כבר די כסף בשק כדי לרכוש בכך אתרוג מהודר, לקח את השק, נסע עד לעיר וילנא יחד עם רעייתו, שם צעדו למעונו של סוחר האתרוגים כדי לבחור לעצמו אתרוג נאה ומהודר.

כשהגיעו לפני הסוחר, שם הסבא את השק לפניו, וסיפר לו כי מזה שנים רבות אוגר הוא את הפרוטות כדי לרכוש עמם אתרוג הדר ומהודר. הסוחר רוקן את תכולת השק על השולחן, והחל למנות את הפרוטות אחת לאחת, בסיום הספירה נשא את עיניו בצער ואמר כי בכל פרוטות אלו, אין די כדי לקנות אתרוג ראוי לשמו.

זקני וזקנתו יצאו מעם הסוחר בפחי נפש, ואז פנתה הסבתא ואמרה לבעלה: כל ימייך כה השתוקקת לקנות לך אתרוג, ואם לא תקנה עכשיו אתרוג מי יודע אם תזכה לכך אי פעם בחיך. אעושה לך עצה, הרי שנינו כבר הודקנו, יש לנו בית משלנו, לשם מה אנו צריכים בית? נמכור את הבית, ונשכור בעיירה דירת חדר ומטבח, ובכסף שנקבל תמורת הבית, בודאי נוכל לקנות אתרוג כשר.

אמרה ועשתה, הלך הסבא ומכר את הבית הדל, וקיבלו מה שקיבלו ושבו אל הסוחר בוילנא.

התפעל הסוחר מגודל הסכום שבידיהם, ואמר לסבא כי בסכום זה יכול הוא לקנות אתרוג מהודר שכזה, שאף בין העשירים הגדולים ביותר אינו קיים. והבטיח שכאשר יסע בקרוב לקנות אתרוגים, יביא עמו אתרוג מיוחד במינו כלול בהדרו.

אחד מבעלי הבתים בעיר בריסק, בא לפני רבה הנערץ הגרי"ז מבריסק, ושטח בפניו את צערו: "יש לי אמא, זקנה מופלגת, המתגוררת בעיר שאוול המרוחקת מבריסק, ואני מרגיש בעצמי שאיני מקיים את מצות כיבוד אם כראוי, ולנסוע בכל פעם לשאוול איני יכול, כי יש לי משפחה גדולה ואני טרוד בפרנסתה".

שאל אותו הרב, במה איפוא יוכל הוא לעזור לו? השיב לו האיש, כי הוא היה רוצה שאמנו תבוא לגור בביתו, ובמשך שנים הוא מתחנן לפניה שתעשה כך, אך היא מתעקשה להישאר בשאוול, ובשום אופן לא מוכנה לעבור לגור בבריסק, ולכן הוא מבקש שהרב ישוחח עם אמנו כשזו תבוא לבקר אותו, ויבקש ממנה לעבור לגור לבריסק, ובטוח הוא שכשהרב מבריסק יבקש ממנה, היא לא תסרב.

הסכים הרב מבריסק לנסות לדבר אל לבה, ובהזדמנות הקרובה כשאמו הגיעה לבקר בבריסק הביא אותה לביקור במעונו של הרב.

פנה אליה הרב ואמר לה: הבן שלך רוצה לקיים מצות כיבוד אם, זו מצוה גדולה, ויש לך זכות שאת יכולה לסייע לו בכך, וזה יהיה לך טוב בגשמיית וברוחנית אם תעזרי לו לקיים את המצוה בכך שתעברי לגור כאן בבריסק.

נענתה האשה ואמרה: רבי, יכול אתה לבקש ממני כל דבר, מלבד לעזוב את שאוול, זאת איני יכולה לעשות.

- מאי משמע איך יכולה? מה הקושי לדור אצל בן טוב שידאג לך?

- רבי, אספר לך סיפור:

סבא שלי היה עני מרוד, וכל חייו היתה לו תשוקה גדולה שלפחות פעם אחת בחייו יזכה שיהיה לו אתרוג משלו. בשל העניות הגדולה ששררה באותם ימים, לא לכל אחד היה אתרוג משלו, רק העשירים החזיקו אתרוגים משלהם, ושאר האנשים בירכו על האתרוג של הקהילה.

סבי חסד כל ימי חייו כסף, כדי שפעם אחת בחייו יוכל לקנות אתרוג לבדו. כל פעם שהצליח להסוך פרוטה, הוא הכניס אותה לשק מיוחד, וכך במשך עשרות שנים צבר פרוטה לפרוטה. לאחר שנים רבות, כשכבר היה זקן מופלג,

דבריהם הם זכרונם

רבי נחמן מברסלב זיע"א - י"ח תשרי תקע"א - 200 שנה להסתלקותו

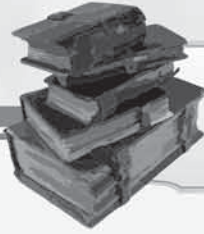
תורתו של רבי נחמן מברסלב, הרי היא כנחל נובע מקור חכמה, שככל שממשמששין בה מוצאים בהם טעם נוסף ועומק לפנים מעומק.

גדול תלמידיו רבי נתן מברסלב, גילה פעמים רבות את מרחביה האדירים של תורת רבו הקדוש, כפי שהעלה על הכתב ביצירת הענק בספר "לקוטי הלכות".

סנסן אחד הנוגע לקדושת השבת והמועדים נביא כאן מספרו זה, בו הוא כותב כי שלושת הרגלים נקראים "מקראי קודש" על שם שהם מגלים שכל העולם מתנהג ברצון ה' יתברך, כפי שהתגלה באותות הגדולים עליהם מרמזים שלושת הרגלים. משום כך, אין צורך לעשות מלאכה לקיום העולם בשלושת הרגלים, כיון שהעולם מתקיים בזמן זה בחסדו בלבד.

כל זה כלול בקדושת השבת, כי שבת מורה על חידוש העולם שה' יתברך ברא את הכל ברצונו, שזה עיקר התגלות הרצון, ולכן נקרא השבת "תחלה למקראי קודש", כי כל מקראי הקודש שהתגלה בהם הרצון, כולם מקבלים מקדושת השבת שהוא שורש הרצון. ולכן בשבת אין צריכים לעשות שום מלאכה ועסק, כי שבת הוא שורש הרצון במדת החסד. לכן אוכלים בשבת שלוש סעודות, כנגד שלושת הרגלים שבהם מתגלה הרצון, וכולם מקבלים כח מקדושת השבת.

פניני שבת בראשית

שבת בראשית.

בטעם הדבר למה קוראים לשבת זו "שבת בראשית", הרי בכל שבתות השנה אין אומרים "שבת נח" וכן על זה הדרך, אמר האדמו"ר רבי יחזקאל שרגא משינאווא, שבימים הנוראים הקדושים כל אדם היה לו אז הרהור תשובה, וקיבל על עצמו איזה הנהגה טובה, כל איש לפי ערכו ומדרגתו, לכן נקרא שבת בראשית, שמזכירים לו לאדם שמה שעבר עבר, וכעת מתחיל סדר חדש, כדי שישתדל שמעתה יהיה טוב.

ויאמר אלקים יהי אור.

חמש פעמים מוזכר בפרשה זו "אור", ובמדרש אמרו שהוא כנגד חמשה חומשי תורה. הוסיף הפרי צדיק ופירש, כי חמשת האורות הם כנגד חמשת ימות החול, כנגד חמשת המדות שהם חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד. והם מקבלים את האור מקדושת השבת שעברה. ערב שבת שהוא כנגד מדת יסוד, הוא הכנה לשבת קודש הבא.

ויכלו השמים והארץ וכל צבאם.

האבן עזרא פירש, שהים הוא בכלל הארץ, לפי שהים והארץ הם כאגודה אחת. הבעל הטורים כתב, כי בפרשת ויכולו נאמר ג' פעמים "מלאכתו", כנגד ג' מלאכות שבבת מהם, שהם שמים וארץ וים.

ויכל אלקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וישבות ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה.

מה פשר שינוי הלשון, שבתחילת הכתוב לא נאמר "כל מלאכתו" אלא "מלאכתו" בלבד, ולאחר מכן נאמר "מכל מלאכתו"?

פירש הבית הלוי, כי ויכל אלקים פירושו שגמר אותם בתבניתם ובצורתם לחלוטין, ובאמת לא כל הדברים נגמרו לחלוטין באותו זמן, כדוגמת עשרת הדברים שנבראו בערב שבת בין השמשות, פי הארץ, פי הבאר, פי האתון (אבות ה, ח) שאמנם נבראו בששת ימי בראשית, אבל עדיין לא התגלו מהכוח אל הפועל, ולכן לא ניתן לומר עליהם את הלשון "ויכל".

אבל שביתה פירושו שהפסיק ממלאכה, ולכן אמר על

השביתה ששבת "מכל מלאכתו", שמכולם שבת ביום השבת.

ויברך אלקים את יום השביעי ויקדש אותו.

רש"י פירש, שבירכו במן שכל ימי השבוע ירד להם עומר לגולגולת, וביום שישי ירד לחם משנה. וקידשו במן, שבשבת לא ירד כלל המן.

וצריך להבין, במה ניכרת ברכת השבת במן בכך שביום שישי ירד לחם משנה, הרי כל יום קיבלו עומר, ואם כן אף בלא ברכת השבת היו צריכים לקבל עומר נוסף לשבת.

תירץ הט"ז בספר דברי דוד, כי החלק שהיה לשבת היה גדול יותר, שהרי בשבת צריכים לאכול שלוש סעודות, שלא כמו בכל ימות החול שאוכלים רק שני סעודות.

האור החיים פירש את הכתוב על דרך הפשט בלשון זו: הנכון במשמעות הכתוב הוא כי להיות שהעולם הזה צריך הוא לשפע המקיים והוא בחינת האכילה והשתיה וצורכי האדם, וכולן מושגים על ידי טורח ויגיעה הגשמית וחולין היא, וה' כשרצה לקדש יום השביעי קדם וברכו שלא יחסר בו דבר, הגם שאין טובת העולם השפל מושגת מהפרישות והקדושה אלא מעסק חול, אף על פי כן ברכו שלא יחסר טוב. ועוד לו שהוא יתר על שאר הימים לחם משנה, שלש סעודות ותענוגים יתירים, וזו היא ברכתו והוא דבר הפך הסדר. ולמה שפירש בזה (יתרו פ"ח) כי ביום השבת משתלשל השפע של כל ששת ימי המעשה יכוין על זה אומרו "ויברך" כי בו צוה ה' את הברכה לחיות העולמות.

כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלוקים לעשות.

פירש הקדושת לוי, על פי המבואר בספרי קודש, כי אף שהאדם נמצא כאן על הארץ, מכל מקום על ידי מעשיו זוכה הוא להתהלך כל ימיו בעולמות העליונים, ובפרט בשבת קודש שקדושת שבת כל כך גדולה, שהאדם מדבק את עצמו בקדושה העליונה, ובשבת חוזר האדם לשרשו לקדושה העליונה ממנה השתלשל.

זהו פירוש הכתוב, כי בו שבת, שבת הוא מלשון חזרה, מכל מלאכתו אשר ברא אלקים לעשות, שגם מלאכה שברא בעולם עשייה, שהוא האדם, בשבת חוזר לעולמות העליונים במחשבתו, מרוב בהירות וקדושת השבת.

יְלָדֵי הַשַּׁבָּת

יְלָדִים יְקָרִים!

הַסֵּפֶה כָּבֵד מְיֻכָּנָה, מְקַשְׁטֶת וּמְהַדְרֶת לְקִרְאָת הַחֹג.
בְּטוֹחַ גַּם אֲתֶם עֲזַרְתֶּם לְקַשֵּׁט אֶת הַסֵּפֶה, וּלְקַיֵּם בָּהּ אֶת מִצְוַת "זֶה אֶ-
לֵי וְאִנְהוּ". אוֹלַי אֶפְלוּ קְשׁוּטִים מְפֹאָרִים מְעֻשֵׂי יְדֵיכֶם, מְקַשְׁטִים אֶת
דְּפָנוֹת הַסֵּפֶה וְאֶת הַסֵּפֶה. בְּטוֹחַ שְׁעֵשִׂיתֶם אֶת זֶה בְּחֶדְוָה וּבְשִׂמְחָה.
בְּךָ נֵאָדָה וּבְךָ יֵאָדָה.

בְּךָ גַּם כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת בְּהַדְוָר וּבִיפִי.
גַּם אֶת הַשַּׁבָּת אֲנִיחֶנוּ כָּל שְׁבוּעַ מְהַדְרִים וּמְכַבְּדִים, מְלַבִּישִׁים לְכַבוֹדָה
בְּגָד נָקִי וְצוּר, וְכָל הַשַּׁבָּת שׁוֹמְרִים עַל נְקִיוֹן הַבְּגָד.
הַבֵּית מְצַחֵצֵחַ וּמְסַדֵּר, עַל הַשִּׁלְחָן פְּרוּסָה מְפֹאָה, וְהַשִּׁלְחָן עָרוּךְ בְּטוֹב
מְעַם וְדַעַת.
וְגַם בְּזֶה, כְּדָאֵי שְׁנֵשְׁתַּדְּל כָּל שְׁבוּעַ לְהִיּוֹת לְעֹזֵר בְּבֵית כְּדֵי שְׁנוּכַל לְקַבֵּל
אֶת הַשַּׁבָּת בְּצוּרָה מְפֹאָרָת וּמְכַבְּדָת, נְעֹזֵר לְסַדֵּר וּלְנַקּוֹת, וּבְךָ גַּם אֲנִיחֶנוּ
נְהִיָּה שְׂתַפִּים בְּמִצְוָה הַגְּדוּלָה הַזֶּה.
שִׂיחֵיהָ לְכַלְנוּ חַג שְׂמֵחַ וְשַׁבָּת שְׁלוֹם.

משל ונמשל

ודבר דבר - שלא יהא דבורך של שבת כדבורך של חול.
(שבת קיט, א). שלא יוציא דבריו לבטלה ובעסקי הבאי וכל
שכן במקה וממכר וחשבונות אלא בדבר תורה ואם אינו כדאי
לדברי תורה יתעסק בנפלאות השם ובמצותיו וכיוצא בזה
בענינים אלו (מאירי שם).

רבותינו המשילו את המשוחח ועוסק בענייני חולין
בשבת קודש במשל הבא:

מלך הגיע כאורח לעיר, ובחר לו לאכסניה את ביתו של
אחד מעבדיו אוהביו.

הציע העבד את ביתו כיאה וכיאות, הניח על השולחן
מעדנים ומטעמים לרוב לכבודו של המלך, פרס מפה נאה על
השולחן, צחצח והבריק את המנורות והדליק בהם נרות נאים
ומפיצים אור, הציע מצעים על הכסאות והמטות.

כאשר הגיע המלך, הכניס אותו העבד בפאר לביתו,
ולאחר מספר דקות, פנה ויצא את הבית והלך לעסוק
במלאכתו כמו בכל יום.

אותו עבד, ביזה בכך את המלך בביזוי שאין למעלה
ממנו, אף שהניח לפניו את כל מיני המעדנים.

הנמשל:

ביום השבת, בא המלך ומשרה את שכנתו על ישראל,
והוא כביכול מתאכסן אצל בני ישראל. אף אם האדם שובת
מכל מלאכתו כדיון, ומקדש את השבת בכל מיני עונג, כאשר
נפנה הוא לעסוק בענייני חולין, משול הוא לאותו עבד שעזב
את המלך ופנה לעסוק במלאכתו.

יכולה היא שתרחם

הברכה אחת היא מעומק הלב

לכל אשר נדבה לבם אותם לקרבה לשאת במשא הקודש

יזכו וחפץ ה' בידם יצלח

יתמלאו כל בקשות ומשאלות ליבם לטובה ולברכה

מסייעים להפיץ את אור השבת ורואים ישועות

גדולה זכות השבת להגן בעד התומכים והמסייעים ברפואות, ישועות,

פרנסה, וכל מיילי דמיטב.

לתרומות והקדשות, לזכות ולע"נ, וכן לפרסום בעלון: 052-7636030

ישמחו

מופץ בדואר אלקטרוני בכל קצוות תבל

לזיכוי הרבים נא הדפיסו

והפיצו בין מכריכם!

לקבלת הגליון בכל שבוע,

ולהערות הצעות ותרומות

yismechu@yismechu.com